

лю підготовки фахівців. Очевидною стає необхідність не тільки організаційних змін, а й змін у методиці навчання, спрямування її на індивідуалізацію підготовки студентів, розвиток їхніх творчих здібностей і реалізацію професійних інтересів.

Головний чинник національної конкурентоздатності — інтелектуальний потенціал — формується в системі вищої освіти, проблема забезпечення рівня якості вищої освіти набуває дедалі більшої актуальності і розглядається як стратегічно важливий національний пріоритет. Реакцією європейських країн на динамічні зміни, спричинені глобалізаційними викликами, стало оновлення національних систем вищої освіти та формування єдиного європейського освітнього простору.

У Європі історично сформувались «англійська» модель якості освіти, яка базується на внутрішній самооцінці академічної спільноти, і «французька» модель, що ґрунтується на зовнішній оцінці ВНЗ з погляду його відповідальності перед суспільством. У Європі поки що відсутня єдина система інституційної оцінки діяльності освітніх установ, аналогічна системі акредитації в США. Проте в кожній країні існують свої підходи до забезпечення й оцінки якості вищої освіти.

Інноваційні зрушення в системі національної вищої освіти на засадах Болонського процесу, країни-учасниці якого ставлять за мету підвищення рівня якості європейської освіти, детермінують подальше комплексне з'ясування багатьох складових процесу впровадження стандартів європейської системи забезпечення якості вищої освіти на вітчизняних теренах.

Основні напрямки імплементації європейської системи забезпечення якості освіти в Україні:

Аналіз Європейських стандартів забезпечення якості вищої освіти дозволяє виділити основні вимоги і напрямки, які стосуються як внутрішнього, так і зовнішнього забезпечення, а також діяльності самих агенцій по забезпеченню якості: чітке визначення політики і пов'язаних з нею процедур забезпечення якості; стратегія, політика, процедури і виконавці повинні мати визначений офіційний статус; формулювання і оприлюднення і послідовне дотримання критеріїв, на яких повинна базуватись будь-яка діяльність із забезпечення якості. відповідність доступних ресурсів поставленим цілям та процедурам їх реалізації; участь у процесах забезпечення якості усіх зацікавлених сторін. регулярний моніторинг і звітність; публічність і доступність усієї інформації з питань забезпечення якості освіти.

Виконання вказаних вимог передбачає здійснення таких заходів:

- 1) розробка рекомендації щодо запровадження національних Стандартів і Рекомендацій для забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти;
- 2) підвищення міжнародного рівня участі України у зовнішній системі забезпечення якості;
- 3) розробка та запровадження правових механізмів участі роботодавців у процедурі контролю та суспільної відповідальності за якість вищої професійної освіти;
- 4) підвищення рівня участі студентів у національній системі забезпечення якості освіти;
- 5) запровадження постійно діючого моніторингу якості вищої освіти з урахуванням світового, європейського та національного досвіду;
- 6) удосконалення рейтингової системи оцінювання результатів діяльності вищих навчальних закладів як інструментів управління якістю вищої освіти;
- 7) запровадження і розвиток практики забезпечення доступності і прозорості інформації з питань забезпечення якості у вищій освіті на всіх рівнях: окремого ВНЗ, національному та міжнародному рівнях.

Зважаючи на те, що імплементація стандартів європейської системи якості вищої освіти — це один з інноваційних заходів у процесі модернізації національної вищої школи, ми маємо враховувати той факт, що будь-які реформації в освітній царині — процес тривалий і кропіткий, якому можуть бути притаманні як надмірний ентузіазм, так і відчутний супротив.

*Зотов В.О., к.е.н., доцент
кафедри аудиту*

НАПРЯМИ ПОКРАЩАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

В умовах реформування економічної системи України особливого значення набувають проблеми підготовки кваліфікованих фахівців з економіки і підприємництва. Реформування будь-якої системи, як відомо, потребує ретельного дослідження та подальшої розробки програм побудови окремих її складових і комплексного підходу до вирішення актуальних проблем такої системи в цілому. Незважаючи на суттєві зміни в системі освіти України взагалі та вищої освіти зо-

крема їх неможливо, на думку автора, вважати комплексними. Для забезпечення комплексного реформування системи вищої освіти України стає необхідним:

- дослідження ринку праці з метою виявлення потреб суспільства в кваліфікованих фахівцях з визначенням їх компетенцій за окремими галузями знань і напрямками підготовки з переглядом існуючого переліку напрямів підготовки з метою наближення їх до потреб останнього;
- вивчення передового світового досвіду побудови системи та практики підготовки фахівців з економіки і підприємництва;
- розробка нових навчальних планів з переглядом їх структури, складу, вилучення наук і навчальних дисциплін, які не мають безпосереднього відношення до майбутньої професії;
- формування переліку наук і навчальних дисциплін відповідно до потреб суспільства і роботодавців (стосовно фахівців з обліку і аудиту, перш за все, посилення в навчальних планах наук (дисциплін) управлінського та правознавчого циклів. Світовий досвід свідчить про необхідність підготовки фахівців з обліку і аудиту двох спеціалізацій, бухгалтера-аналітика та бухгалтера-менеджера. Останні управляють витратами на всіх стадіях виробничого процесу. На жаль, у нашому суспільстві і, як наслідок, у навчальних планах управлінському обліку та контролінгу приділяється недостатньо уваги);
- створення бази для проходження виробничої практики (для напряму підготовки «Облік і аудит» такою базою можуть стати аудиторські фірми, організовані за участю університету, які надаватимуть клієнтам послуги з економіко-правового забезпечення бізнесу, де студенти будуть проходити практику під наглядом кваліфікованих фахівців);
- з метою підвищення практичної складової в навчальних планах передбачити для прикладних економічних наук проведення практичних занять у невеликих групах (на першому етапі, не більше половини академічної).
- Для забезпечення якісної підготовки фахівців за актуальними для суспільства і роботодавців напрямками та вдосконаленими навчальними планами стає необхідним реформування системи організації навчального процесу, організації, оплати і стимулювання праці викладачів та іншого персоналу вищих навчальних закладів, що передбачає:
 - поступове перетворення університету у навчально-науково-дослідницький, який забезпечує як теоретичну, так і практичну підготовку висококваліфікованих фахівців на власній науково-виробничій базі ;
 - перегляд складу та структури педагогічного навантаження, порядку стимулювання і оплати праці викладачів та іншого персоналу с поступовим доведенням останнього до європейського та світового рівнів;
 - залучення до процесу підготовки бакалаврів і магістрів з обліку і аудиту фахівців-практиків з подальшою можливістю надання останнім наукових звань без захисту дисертацій (з цього приводу слід згадати позитивний досвід радянського періоду, а також фахівця з аудиту США, виключно практика, Р. Монтгомері, підручник з аудиту якого за допомогою його послідовників витримав більше 10-ти видань і сьогодні вважається одним з найкращих у світі).

Іванова Л.І., старший викладач,
кафедра аудиту

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК — ЕФЕКТИВНА РОЗБУДОВА ЕКОНОМІКИ ЗНАТЬ

Якісно нові результати освітньої діяльності передбачають запровадження системних змін у сфері вищої освіти. Ключові проблеми функціонування системи вищої економічної освіти, необхідність суттєвих змін може бути досягнуто лише шляхом інноваційної перебудови освітньої діяльності

Конкурентоздатність національної економіки на постіндустріальному етапі розвитку людства все більш визначається динамікою розвитку людського капіталу, впровадженням інновацій. Інноваційна діяльність є рушійною силою економічного зростання, створення нових видів економічної діяльності та робочих місць, підвищення стандартів життя.

Прагнучи досягти певного рівня соціально-економічного розвитку, Україна намагається успішно використовувати новітні ідеї і перетворювати їх в ефективні технології, продукти та послуги. Саме інноваційний розвиток може забезпечити ефективну розбудову економіки знань XXI століття.

Інноваційність має пронизувати всі процеси соціально-економічного розвитку України. Так, аналіз тенденцій розвитку країн ЄС дає змогу зробити низку висновків, що підтверджують необ-